

Διαδίκτυο και αιγαιακή αρχαιολογία

Νεκτάριος Καραδήμας
Υπ. Δρ. Πανεπιστημίου του Bristol

Κατά τη διάρκεια της έρευνάς μου στην αιγαιακή αρχαιολογία παρατήρησα ότι πολλοί λίγοι γνωρίζουν τα οφέλη που μπορούν να αποκομίσουν από τη χρήση του διαδικτύου. Το διαδίκτυο μπορεί να φαντάζει σε πολλούς ένας χώρος ξένος στην αιγαιακή αρχαιολογία, ωστόσο, αν κάποιος γνωρίζει πού να απευθυνθεί, μπορεί να κάνει τη δουλειά του πολύ πιο εύκολα και σαφώς γρηγορότερα. Έτσι, μέσα σε μερικά λεπτά μπορεί να μάθει ποια βιβλιοθήκη έχει το βιβλίο ή το άρθρο που αναζητά ή, ακόμα καλύτερα, να έχει εκτυπωμένες κάποιες σελίδες από το ίδιο το βιβλίο ή και ολόκληρο το άρθρο, κάτι για το οποίο διαφορετικά θα απαιτούνταν μέρες, ενδεχομένως και μήνες. Μπορεί, επίσης, να κατεβάσει (download) από το διαδίκτυο τη βιβλιογραφία που επιθυμεί με απλούστατο τρόπο, χωρίς να βρεθεί στην άσχημη –και συχνά άκρως βαρετή– θέση να τη δακτυλογραφήσει στον υπολογιστή του. Πολύ περισσότερο, μπορεί να μάθει την ύπαρξη δημοσιεύσεων, και μάλιστα πρόσφατων, που σχετίζονται άμεσα με το αντικείμενο μελέτης του και τις οποίες αγνοούσε.

Για τους λόγους αυτούς, το παρόν άρθρο έχει σκοπό να βοηθήσει αρχαιολόγους, φοιτητές ή ανθρώπους με αρχαιολογικά ενδιαφέροντα να κινηθούν εύκολα μέσα στον αχανή κόσμο του διαδικτύου και να αντλήσουν όσο πιο πολλές πληροφορίες μπορούν. Το άρθρο, αν και αναφέρεται κατά βάση στην αιγαιακή προϊστορική αρχαιολογία, μπορεί να φανεί χρήσιμο και σε όσους έχουν κλασικά ή και βυζαντινά ενδιαφέροντα, αφού πολλά sites αναφέρονται σε όλες τις ειδικότητες.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ, ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

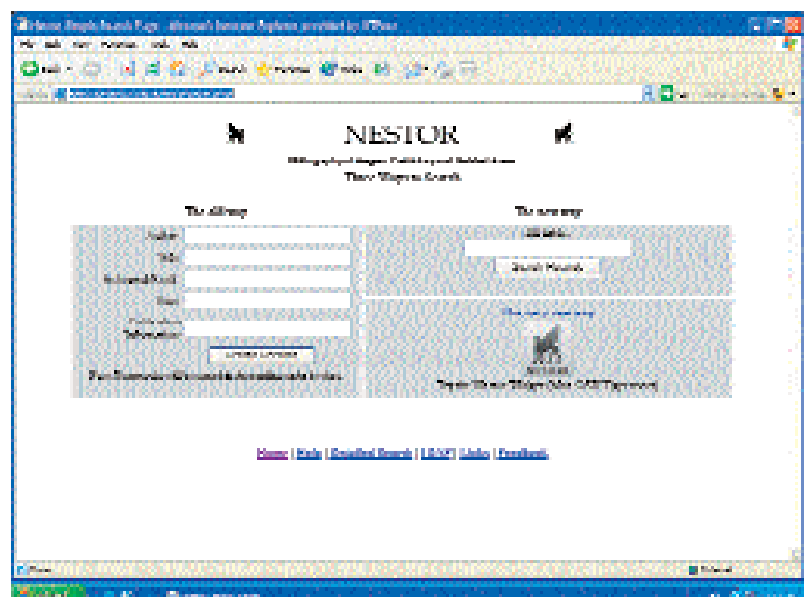
Τα τελευταία χρόνια πολλές αρχαιολογικές σχολές, δημόσιες βιβλιοθήκες και ιδρύματα έχουν δημιουργήσει το δικό τους site στο διαδίκτυο. Μεταξύ πολλών άλλων παρέχουν (online) και τον κατάλογο των βιβλιοθηκών τους. Είναι λοιπόν δυνατόν να μάθετε από το σπίτι σας ή το χώρο εργασίας σας

1. Nestor, με βιβλιογραφική ενημέρωση άνω των 300.000 τίτλων (1957-2003). Ίσως το πιο χρήσιμο site για τους προϊστορικούς αρχαιολόγους του Αιγαίου.

ποια βιβλιοθήκη έχει τη δημοσίευση που ψάχνετε.

<http://www.ascsa.edu.gr>: The American School of Classical Studies at Athens. Από τα πρώτα αρχαιολογικά sites που εμφανίστηκαν στην Ελλάδα και ένα από τα καλύτερα μαζί με αυτά της Βρετανικής και της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής.

Τον κατάλογο της βιβλιοθήκης (Blegen Library) μπορείτε να τον συμβουλευθείτε στο Ambrosia (AMERICAN BRITISH ONLINE SEARCH IN ATHENS), στο οποίο έχουν καταχωριστεί και οι κατάλογοι των βιβλιοθηκών της Βρετανικής Αρχαιολογικής Σχολής, καθώς και της Γενναδείου Βιβλιοθήκης. Το Ambrosia μπορείτε να το επισκεφθείτε είτε μέσω της

Αμερικανικής Σχολής (<http://193.92.187.46:8990/F>) είτε μέσω της Βρετανικής Αρχαιολογικής Σχολής (<http://www.bsa.gla.ac.uk/library/cat.htm>).

<http://www.bsa.gla.ac.uk>: The British School at Athens. Τον κατάλογο της βιβλιοθήκης μπορείτε να τον δείτε στο Ambrosia. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι επειδή ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί η ηλεκτρονική αποδελτίωση της βρετανικής βιβλιοθήκης, πολλά βιβλία που αναζητάτε μπορεί να υπάρχουν στη βιβλιοθήκη, αλλά όχι στο Ambrosia.

http://www.ascsa.edu.gr/gennadius/g_index.htm: Γεννάδιος Βιβλιοθήκη. Τον κατάλογο της Βιβλιοθήκης μπορείτε να τον δείτε στο Ambrosia. Για τον κατάλογο του αρχείου του Heinrich Schliemann μπορείτε να επισκεφθείτε το: <http://www.ascsa.edu.gr/archives/Gennadius/Schliemann/SchMain.htm>.

<http://argo.ekt.gr>: Αργώ. Στην Αργώ μπορείτε να βρείτε τους καταλόγους πολλών βιβλιοθηκών. Αυτό που κατά βάση μάς ενδιαφέρει είναι οι Βιβλιοθήκες Ανθρωπιστικών Επιστημών στην Ελλάδα, όπου και θα βρείτε τον κατάλογο των βιβλιο-

θηκών των Βορείων Χωρών (Δανίας, Φινλανδίας, Νορβηγίας και Σουηδίας) και της Ιταλικής Αρχαιολογικής Σχολής.

<http://www.norlib.gr>: The Nordic Library at Athens. Το επίσημο site της βιβλιοθήκης των Βορείων Χωρών.

<http://www.efa.gr>: Ecole française d'Athènes. Η Γαλλική Σχολή έχει κάνει μια αξιοθαύμαστη δουλειά. Στο Catalogue de la bibliothèque que μπορείτε να δείτε τον κατάλογο της βιβλιοθήκης, ενώ στο Cefael μπορείτε να ξεφυλλίσετε όλα τα τεύχη του *BCH* (από το 1877 έως το 2000), καθώς και πολλές σημαντικές δημοσιεύσεις της Γαλλικής Σχολής (όπως το *GORILLA*, το *CHIQ* κ.λπ.). Το βασικό μειονέκτημα είναι ότι οι σελίδες των βιβλίων ή των περιοδικών παρουσιάζονται μία-μία στην οθόνη, πράγμα που απαιτεί να έχετε έναν γρήγορο υπολογιστή, γρήγορη πρόσβαση στο διαδίκτυο και αρκετή υπομονή.

<http://www.nlg.gr>: Εθνική Βιβλιοθήκη. Πρόκειται για ένα αξιόλογο site, με πολλές πληροφορίες, κατάλογο online, καθώς και ψηφιακή συλλογή εφημερίδων. Για γρηγο-

2. Η αρχική σελίδα του JSTOR. Με πρόσβαση στο Jstor, είναι σαν να έχετε στο σπίτι σας όλους τους τόμους σημαντικών αρχαιολογικών περιοδικών, όπως το *AJA*, *JHS* και *Hesperia*.

ρότερη αναζήτηση του καταλόγου της βιβλιοθήκης μπορείτε να πάτε απευθείας στο <http://195.134.102.45/#focus>.

<http://www2.forthnet.gr/instapec>: INSTAP. Το site του Institute for Aegean Prehistory Study Center for East Crete, με τον κατάλογο της βιβλιοθήκης του (Library Catalogue). <http://iris.ekt.gr>: Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης. Ένα site που αξίζει να επισκεφθείτε, καθώς υπάρχουν πολλές και ενδιαφέρουσες πληροφορίες.

<http://www.parliament.gr/ktirio/xwroi.asp>: Το website της Βιβλιοθήκης της Βουλής, με λίγες πληροφορίες για την Μπενάκειο Βιβλιοθήκη και τη Βιβλιοθήκη Λένορμαν. Για να δείτε απευθείας τον κατάλογο μπορείτε να πάτε στο: <http://catalog.parliament.gr>.

Άλλες αρχαιολογικές σχολές, βιβλιοθήκες, ιδρύματα κ.λπ. παρέχουν προς το παρόν μόνο κάποιες γενικές πληροφορίες (διεύθυνση, ώρες λειτουργίας, τηλέφωνα, κ.λπ.):

<http://www.diathens.com>: Δανέζικο Ινστιτούτο. Πληροφορίες για το Minoan seminar μπορείτε να δείτε στις εκδηλώσεις.

<http://www.archetai.gr/site>: η εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία.

<http://www.dainst.org/index.php>: Deutsches Arch ologisches Institut (DAI).

<http://www.scuoladiatene.it>: la Scuola Archeologica Italiana di Atene.

http://www.sia.gr/eng_index.asp: Σουηδικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο. Εκτός των άλλων, θα βρείτε πολλές πληροφορίες για τις προϊστορικές ανασκαφές της σχολής.

<http://www.eie.gr>: Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (Ε.Ι.Ε.).

<http://www.idryma-theras.org.gr>: the Thera Foundation & Ίδρυμα Θήρας – Πέτρος Μ. Νομικός.

<http://theranstudies.santorini.net>: Εταιρεία στήριξης σπουδών προϊστορικής Θήρας.

<http://www.elia.org.gr>: Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο (ΕΛΙΑ).

Τέλος, κάποιες γενικές πληροφορίες για τις αρχαιολογικές εφορείες μπορείτε να βρείτε στο: <http://www.culture.gr>, κατόπιν κάνετε κλικ στο Μουσεία, Μνημεία και Αρχαιολογικοί Χώροι της Ελλάδας και στη συνέχεια στο Αρχαιολογική Δραστηριότητα.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Οι μεγαλύτερες βιβλιοθήκες στο εξωτερικό έχουν μπει δυναμικά στο χώρο του διαδικτύου. Εκτός από τις πολλές πληροφορίες που υπάρχουν στα sites τους, μπορείτε να συμβουλευθείτε online και τον κατάλογο των βιβλιοθηκών τους. Έτσι, πριν ταξιδέψετε στο εξωτερικό, μπορείτε να έχετε εκ των προτέρων συγκεντρώσει όλες τις πληροφορίες που επιθυμείτε, γλιτώνοντας πολύ χρόνο και κόπο.

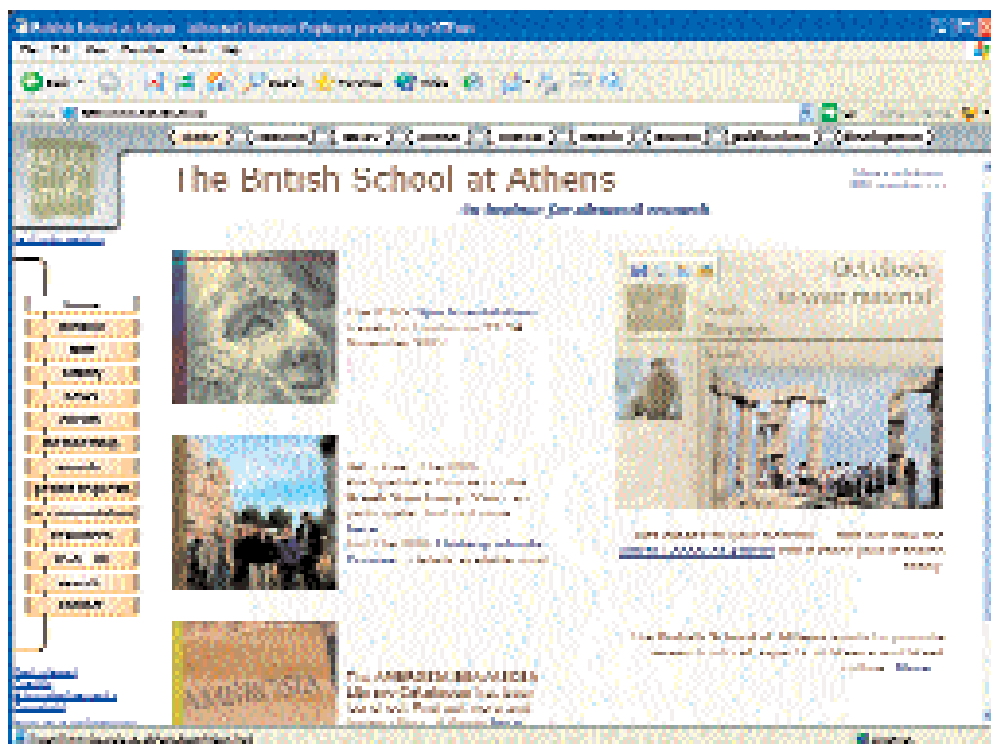
Βιβλιοθήκες Ηνωμένου Βασιλείου:

<http://www.copac.ac.uk>: COPAC. Κατάλογος όλων των βιβλιοθηκών της Μεγάλης Βρετανίας. Πρόκειται για το καλύτερο site στον τομέα αυτό. Όποιος ενδιαφέρεται να βρει ένα βιβλίο ή περιοδικό στο Ηνωμένο Βασίλειο οφείλει να ξεκινήσει από αυτό το site.

<http://www.bodley.ox.ac.uk>: The Bodleian Library. Μία από τις παλαιότερες βιβλιοθήκες στον κόσμο.

<http://www.saclib.ox.ac.uk>: Sackler Library (Οξφόρδη). Μία από τις καλύτερες βιβλιοθήκες, αν όχι η καλύτερη, στον τομέα της αιγαιακής αρχαιολογίας. Ο κύριος πυρήνας της βασίζεται στη βιβλιοθήκη του Arthur Evans.

<http://library.ox.ac.uk>: OLIS (Oxford Libraries' Online Catalogue). Κατάλογος όλων των βιβλιοθηκών της Οξφόρδης. Για γενικές πληροφορίες δείτε πρώτα το <http://www.lib.ox.ac.uk/olis>.

3. Η αρχική σελίδα της Βρετανικής Αρχαιολογικής Σχολής Αθηνών. Από το Ambrosia μπορείτε να δείτε τον κατάλογο της βιβλιοθήκης, καθώς και της Γενναδείου Βιβλιοθήκης και της Blegen Library (Αμερικάνικη Σχολή).

<http://www.lib.bris.ac.uk/ALEPH>: The University of Bristol Library Catalogue.

<http://catalogue.bl.uk>: The British Library.

Βιβλιοθήκες Γαλλίας:

<http://catalogue.bnf.fr>: Biblioth que nationale de France (ο κατάλογος της βιβλιοθήκης).

<http://www.ccf.fr>: Catalogue collectif de France. Συνολικός κατάλογος όλων των γαλλικών βιβλιοθηκών.

<http://www.sudoc.abes.fr>: Sudoc. Συνολικός κατάλογος όλων των γαλλικών βιβλιοθηκών. Πρόκειται για το αντίστοιχο γαλλικό site του αγγλικού COPAC.

Βιβλιοθήκες Ηνωμένων Πολιτειών:

<http://catalog.loc.gov>: Library of Congress Online Catalog. Μία από τις μεγαλύτερες βιβλιοθήκες στον κόσμο.

<http://www.library.cornell.edu>: Cornell University Library.

<http://www.libraries.uc.edu/research/index.html>: Library of the University of Cincinnati.

<http://lib.harvard.edu>: Harvard Libraries.

<http://catnyp.nypl.org>: The New York Public Library.

Βιβλιοθήκες Γερμανίας:

<http://staatsbibliothek-berlin.de>: Staatsbibliothek zu Berlin.

<http://www.ddb.de>: Die Deutsche Bibliothek.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να δείτε ένα από τα παρακάτω sites όπου είναι συγκεντρωμένες οι ηλεκτρονικές διευθύνσεις πολλών βιβλιοθηκών:

<http://www.theeuropeanlibrary.org/portal/index.htm>: Κατάλογος όλων των βιβλιοθηκών της Ευρώπης που έχουν μπει στο διαδίκτυο.

<http://www.bris.ac.uk/is/informationgateway/selectedresources/catalogues.html#britlib>: Κατάλογος που προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο του Bristol.

<http://www.tk421.net/essays/rare.html>: Rare Books Online, με κατάλογο βιβλιοθηκών κυρίως της Αμερικής.

<http://lib.harvard.edu/catalogs/listings.html>: Κατάλογος βιβλιοθηκών, που προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο του Harvard.

DOWNLOAD ΑΡΘΡΩΝ Ή ΒΙΒΛΙΩΝ

Το σημαντικότερο ίσως πλεονέκτημα του διαδικτύου είναι ότι μπορείτε να κατεβάσετε (download) ολόκληρα άρθρα ή ακόμα και βιβλία. Μπορείτε απλά να τα αποθηκεύσετε στη μνήμη του υπολογιστή σας ή να τα εκτυπώσετε. Πρωτίστως όμως πρέπει να έχετε εγκαταστήσει το πρόγραμμα Acrobat Reader, το οποίο μπορείτε να βρείτε δωρεάν στο διαδίκτυο. Πολλά άρθρα ή και βιβλία μπορείτε να τα βρείτε χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση. Τις περισσότερες φορές, όμως, θα πρέπει να είστε μέλος κάποιου πανεπιστημίου ή κάποιας αρχαιολογικής σχολής. Σε κάποια άλλα sites προαπατείται μηνιαία συνδρομή, για να έχετε πρόσβαση.

Με δωρεάν πρόσβαση:

Cefael μέσω της Γαλλικής Σχολής Αθηνών (<http://www.efa.gr>). Μπορείτε να διαβάσετε online όλα τα τεύχη του BCH και πολλές άλλες δημοσιεύσεις της Γαλλικής Σχολής.

<http://www.ulg.ac.be/archgrec/publications.html>: Από αυτό το site μπορείτε να κατεβάσετε δωρεάν τα εξής βιβλία: H. Cline/D. Harris-Cline (επιμ.), *The Aegean and the Orient in the Second Millennium (Aegaeum 18)*, και R. Laffineur / R. Hgg (επιμ.), *POTNIA; Deities and Religion in the Aegean Bronze Age (Aegaeum 22)*.

<http://www.mhargolid.nl>: Πολλά και διάφορα άρθρα σχετικά με το προϊστορικό Αιγαίο. Τα περισσότερα αναφέρονται στην Αργολίδα.

<http://moa.cit.cornell.edu/moa> (επίσης και <http://www.hti.umich.edu/m/moagrp>): *Making of America (MOA)*, πολλά βιβλία και περιοδικά που δημοσιεύθηκαν στην Αμερική κατά τον 19ο αιώνα.

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/ilej>: Site από την Bodleian Library, με πρόσβαση σε κάποια περιοδικά του 18ου και 19ου αιώνα (όπως *the Builder*, *Blackwood's Edinburgh Magazine* κ.λπ.).

<http://www.books.google.com>: Το νέο site της Google. Ίσως να βρείτε κάτι που να σας ενδιαφέρει.

Μέσω του πανεπιστημίου, της αρχαιολογικής σχολής ή κάποιου ιδρύματος στο οποίο ανήκετε:

<http://uk.jstor.org>: Πρόκειται για το καλύτερο αρχαιολογικό site που υπάρχει στο διαδίκτυο. Σε αυτό μπορείτε να διαβάσετε online ή και να κατεβάσετε (download) άρθρα από τα πιο γνωστά αρχαιολογικά περιοδικά, όπως το *American Journal of Archaeology*, το *Journal of Hellenic Studies* και το *Hesperia*.

<http://pcift.chadwyck.co.uk>: Periodicals Contents Index (PCI). Εδώ μπορείτε να βρείτε τον κατάλογο πολλών περιοδικών εκδόσεων όπως: *BSA*, *BCH*, *RA*, *AJA*, *JHS*, *Academy*, *Athenische Mitteilungen*, *Zeitschrift f r Ethnologie*, καθώς και να έχετε πλήρη πρόσβαση σε κάποια από αυτά (π.χ. *Academy*, *AJA*, *JHS* κ.λπ.).

<http://eebo.chadwyck.com/home>: Early English Books on line (EEBO). Site με σπάνιες αγγλικές δημοσιεύσεις του 15ου-18ου αιώνα.

<http://trials.galegroup.com/ecco>: Eighteenth Century Collections Online.

4. Το site του Jeremy B. Rutter αποτελεί μια πολύ καλή εισαγωγή στην προϊστορική αρχαιολογία του Αιγαίου. Ιδανικό για φοιτητές αρχαιολογίας.

Το καλύτερο site για όσους δουλεύουν με αγγλική βιβλιογραφία του 18ου αιώνα.

Ιδιωτικά sites

(με μηνιαία συνδρομή):

www.questia.com: Questia; The World's Largest Online Library. Μπορείτε να διαβάσετε online βιβλία του Heinrich Schliemann ή ακόμα και να βρείτε πολλές δημοσιεύσεις για την αιγαιακή αρχαιολογία.

www.keepmedia.com/HomePage.do: Άλλο ένα ιδιωτικό site.

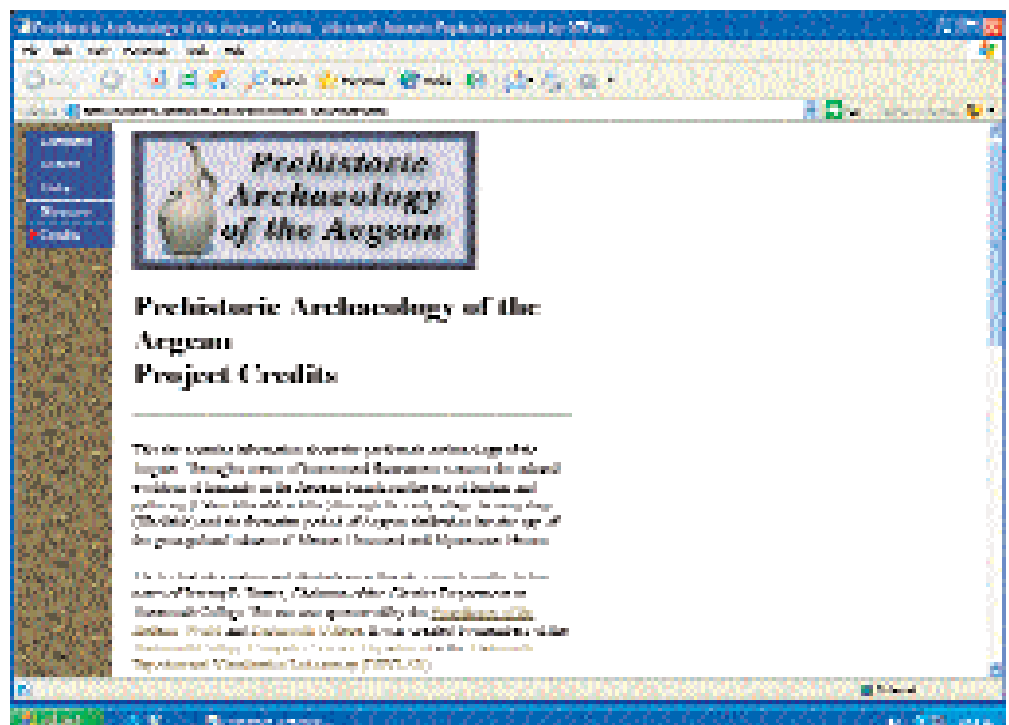
<http://www.archaeology.org>: Το γνωστό περιοδικό *Archaeology*, με πολλά online άρθρα σχετικά με την αιγαιακή αρχαιολογία.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επισκεφθείτε το site της Bodleian Βιβλιοθήκης:

<http://tdnet.bodleian.ox.ac.uk>: Εδώ θα βρείτε κατάλογο όλων των περιοδικών που υπάρχουν στο διαδίκτυο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

Δεν είναι λίγες οι φορές που τελειώνοντας ένα άρθρο ή μια δημοσί-

ευση συνειδητοποιούμε ότι μας λείπουν κάποια στοιχεία από τη βιβλιογραφία μας. Κάποιες φορές ξέρουμε τον τίτλο μιας δημοσίευσης, όχι όμως το συγγραφέα ή το περιοδικό στο οποίο έχει δημοσιευθεί, ή και το αντίθετο. Άλλοτε πάλι θέλουμε να βρούμε κάποιες δημοσιεύσεις σχετικά με ένα αντικείμενο έρευνάς μας, χωρίς ωστόσο να γνωρίζουμε πού να απευθυνθούμε. Σε αυτές τις περιπτώσεις μπορούμε πολύ απλά να επισκεφθούμε μία από τις παρακάτω διευθύνσεις, και πολλά από τα προβλήματά μας θα λυθούν αμέσως:

<http://classics.uc.edu/nestor/index.html> (ή κατευθείαν στο <http://classics.uc.edu/nestor/nsearch.lasso>): Το πολύ γνωστό σε όλους τους προϊστορικούς αρχαιολόγους *Νέστωρ*. Πρόκειται για ένα από τα πιο χρήσιμα sites, με πάνω από 300.000 καταγραφόμενα άρθρα (από το 1957 έως και το 2003).

<http://clvi.cla.umn.edu/chloris/>: Χλωρίς. Με μια μικρή βιβλιογραφική ενημέρωση.

5. Program in Aegean Scripts and Prehistory (PASP). Το site του Tomas Palaima είναι το καλύτερο για όσους ασχολούνται με τη Γραμμική Α και Β.

Μπορείτε επίσης να χρησιμοποιήσετε και τα ήδη αναφερόμενα sites: COPAC, AMBROSIA και PCI. Πολύ συχνό φαινόμενο, επίσης, είναι να έχουμε τη συντομογραφία ενός περιοδικού, αλλά να μην γνωρίζουμε ποιο περιοδικό είναι αυτό. Σε αυτήν την περίπτωση μπορούμε να επισκεφθούμε ένα από τα παρακάτω sites:

<http://www.ajaonline.org/index.php?type=page&pid=8>: Συντομογραφίες από το περιοδικό *American Journal of Archaeology*.

<http://www.ancientneareast.net/abbreviations.html>: Προσφέρεται από το site <http://ancientneareast.net>.

<http://www.anee-philologique.com/aph/aph.cgi>: Συντομογραφίες από το περιοδικό *L'Ann e philologique* (μόνο μέσω κάποιας βιβλιοθήκης ή συνδρομής).

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

<http://www.nlg.gr/dlefimerides.htm> (ή κατευθείαν στο

<http://www.nlg.gr/digitalnewspapers/>

[ns/main.html](http://www.bl.uk/catalogues/newspapers.html)): Η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος. Εδώ θα βρείτε σε ψηφιακή μορφή τις εφημερίδες: *Ελευθερία*, *Εμπρός*, *Ριζοσπάστης*, *Ταχυδρόμος* (της Αιγύπτου).

<http://www.bl.uk/catalogues/newspapers.html>: The British Library. Με κατάλογο των εφημερίδων που υπάρχουν στη Βρετανική Βιβλιοθήκη.

<http://history.chadwyck.co.uk/home/home.cgi?source=config2.cfg>: Historical Newspapers, με δωρεάν πρόσβαση στο *Palmer's Index to the Times Newspaper*.

www.newspaperarchive.com: Ένα ιδιωτικό site με πρόσβαση σε πάνω από είκοσι πέντε εκατομμύρια σελίδες εφημερίδων από την Αμερική και την Αγγλία.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

ΑΙΓΙΑΙΑΚΗΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΧΡΟΝΟΛΟΓΗΣΗΣ

<http://www.sciem2000.info>: The Synchronization of Civilizations in the Eastern Mediterranean in the 2nd Millennium BC. Ένα από τα καλύτερα sites για θέματα προϊστορικής χρονολόγησης, από τους καθηγητές Manfred Bietak και Walter Kutschera.

<http://www.arts.cornell.edu/dendro>: The Malcolm and Carolyn Wiener Laboratory for Aegean and Near Eastern Dendrochronology at Cornell University. Πολλές πληροφορίες για το τι είναι δένδροχρονολόγηση. Εδώ θα βρείτε online και πολλά άρθρα του P.I. Kuniholm και του S.W. Manning.

http://www.chass.utoronto.ca/fine_arts/chloris/thera_0.html: Κατάλογος βιβλιογραφίας για την απόλυτη χρονολόγηση της έκρηξης του ηφαιστείου της Σαντορίνης.

<http://www.centuries.co.uk/index.htm>: Το site των Peter James, I.J. Thorpe, Nikos Kokkinos, Robert Morkot και John Frankish, συγγραφέων του *Centuries of Darkness* (London 1991).

<http://packrat.aml.arizona.edu>: Το site

του γνωστού περιοδικού Radio-carbon.

<http://www.staff.ncl.ac.uk/kevin.greene/wintro3/chap4.htm>: Πολύλλες πληροφορίες σχετικά με μεθόδους χρονολόγησης, από τον Kevin Greene.

GENIKA SITES

ΓΙΑ ΑΙΓΑΙΑΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

http://projectsx.dartmouth.edu/history/bronze_age: The Prehistoric Archaeology of the Aegean από τον Jeremy B. Rutter (Dartmouth College). Το καλύτερο site για φοιτητές αρχαιολογίας και για όσους θα ήθελαν να πάρουν μια γενική ιδέα για το προϊστορικό Αιγαίο. Το site χωρίζεται σε 32 κεφάλαια. Αξιόλογη είναι η συγκέντρωση βιβλιογραφίας, με πρόσφατους τίτλους.

<http://www.2.sas.ac.uk/icls/institute/index.html>: Πληροφορίες για το Mycenaean seminar στο Λονδίνο. Για να δείτε το πρόγραμμα πηγαίνετε στο Meetings list και κατόπιν στο Institute of Classical Studies Programme.

<http://www.minoanseminar.gr>: Πληροφορίες για το μινωικό σεμινάριο που διοργανώνεται από το 2004 στο Ινστιτούτο της Δανίας.

<http://www.people.ku.edu/~jyounger/aegeanet.html>: Το γνωστό στους προϊστορικούς αρχαιολόγους AEGEANET, φτιαγμένο από τον John Younger. Αν θέλετε να εγγραφείτε μπορείτε να στείλετε ένα e-mail στο listproc@ku.edu, αφήνοντας κενό το ΘΕΜΑ (subject) του e-mail και γράφοντας στο κείμενο «sub aegeanet X» όπου X το ονοματεπώνυμό σας. Στη συνέχεια θα λάβετε όλες τις απαραίτητες πληροφορίες.

http://lettere.unive.it/materiale_didattico/archeologia_egea/eng11.htm: Aegean Prehistory Web Resources. Πολύ καλό site, με πάρα πολλά links σχετικά με την αιγαιακή αρχαιολογία.

<http://sphakia.classics.ox.ac.uk/project.html>: The Sphakia Survey, από τις Jennifer Moody and Lucia Nixon.

<http://www.ucl.ac.uk/kip>: The Kythera Island Project (KIP), από τον Cyprian Broodbank και την Evangelia Kiriati.

<http://www.mhargolid.nl>: Social Change and Cultural Interaction in the Middle Helladic Argolid 2000-1500 BC, από τη Σοφία Βουτσάκη.

<http://www.wsu.edu:8080/~dee/MINOA/CONTENTS.HTM>: Γενικές πληροφορίες για τον μινωικό και μυκηναϊκό πολιτισμό.

<http://www.uk.digiserve.com/mentor/minoan>: Ένα site αφιερωμένο στη μινωική Κρήτη.

http://www.icevo.cnr.it/incunabula_gaeca.htm: Κατάλογος όλων των Incunabula Gaeca.

<http://www.sbg.ac.at/age/home.html>: Institut für Alte Geschichte und Altertumskunde.

Για το προϊστορικό Αιγαίο μπορείτε να πάτε κατευθείαν στο

<http://www.sbg.ac.at/age/aegfz/aegfz.html>

<http://www.ou.edu/finearts/art/ahi4913>

<http://www.ou.edu/finearts/art/ahi4913/aegeanhtml/aegean2.html>: Πολλές

6. The Synchronization of Civilizations in the Eastern Mediterranean in the 2nd Millennium BC (SCIEM). Το υποδειγματικό site των καθηγητών Manfred Bietak και Walter Kutschera είναι αφιερωμένο σε θέματα χρονολόγησης.

φωτογραφίες για αιγαιακή τέχνη.

<http://www.ime.gr/chronos/gr>: Ιστορία της Ελλάδας από το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού.

<http://www.icevo.cnr.it>: Istituto di Studi sulle Civiltà dell'Egeo e del Vicino Oriente.

Για όσους επιθυμούν να «σερφάρουν» περισσότερο, μπορούν να επισκεφθούν κάποιο από τα παρακάτω sites:

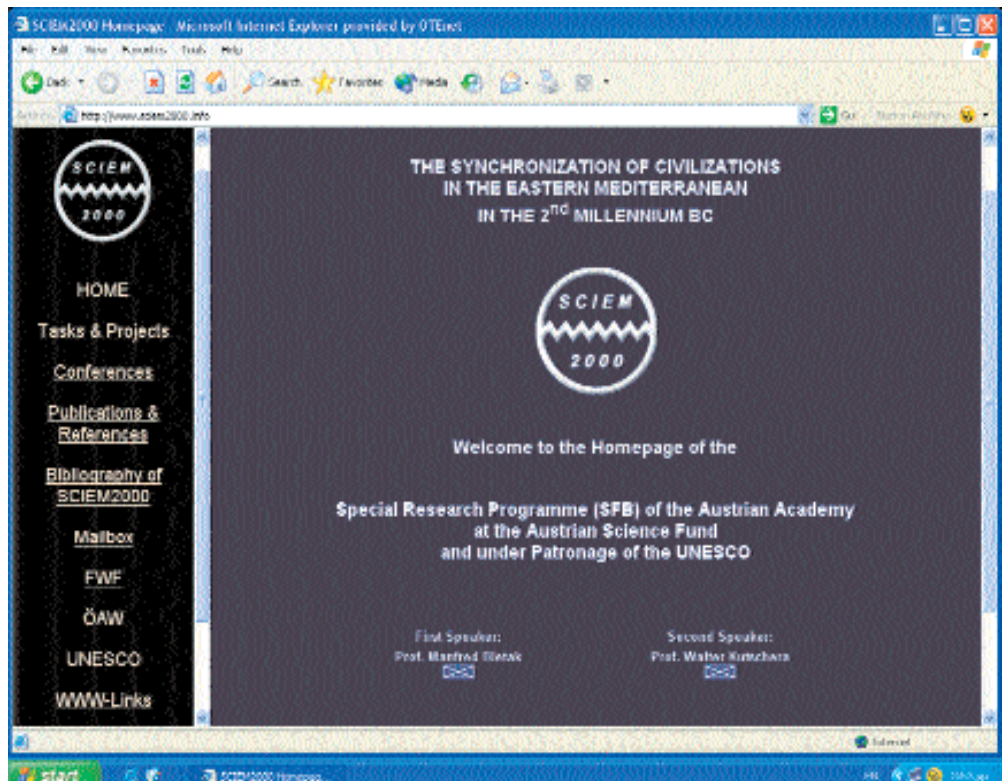
<http://witcombe.sbc.edu/ARTHgreece.html>: Site από τον δρ Christopher L.C.E. Witcombe με πολλά ενδιαφέροντα links.

<http://www.arts.ualberta.ca/~pwilloug/anthro481.htm>: Με πολλές πληροφορίες για αρχαιολογία γενικά.

<http://archnet.asu.edu>: ArchNet, φτιαγμένο από το Archaeological Research Institute (Arizona State University).

<http://www.dickinson.edu/departments/arch/links.html>: Πολλά links για την αιγαιακή αρχαιολογία.

http://www.geocities.com/i_georganas/main.html: Mediterranean Archaeology Resources, από τον Ιωάννη Γεωργάνα.

ΓΡΑΜΜΙΚΗ Α ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΙΚΗ Β

<http://www.utexas.edu/research/pasp>: Program in Aegean Scripts and Prehistory (PASP). Το site του Tomas Palaima είναι το καλύτερο για τις αιγαιακές γραφές.

<http://www.people.ku.edu/~jyounger/LinearA>: Site από τον John Younger. Εδώ μπορείτε να βρείτε πολλές πληροφορίες σχετικά με τις αιγαιακές γραφές, καθώς και να κατεβάσετε (download) γραμματοσειρές της Γραμμικής Α και Β.

<http://www.ancientscripts.com/lineara.html>: Πληροφορίες για τη Γραμμική Α.

<http://www.ancientscripts.com/linearb.html>: Πληροφορίες για τη Γραμμική Β.

<http://ancienthistory.about.com/od/linearaandb>: Πληροφορίες για τη Γραμμική Α και Β.

<http://www.geocities.com/kurogr>: Ένα μικρό λεξιλόγιο Γραμμικής Β από τον Μάρκο Γαβαλά.

Επίσης στο Cefael της Γαλλικής Σχολής μπορείτε να ξεφυλλίσετε το *GORILLA* και το *CHIQ*.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΜΕ ΤΜΗΜΑΤΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Ελλάδα:

<http://arcaeology.arch.uoa.gr>:

Πανεπιστήμιο Αθηνών.

<http://www.auth.gr/phil/gr/index.htm>:

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

<http://www.uoi.gr>:

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

<http://www.history-archaeology.uoc.gr>:

Πανεπιστήμιο Κρήτης (Ρέθυμνο).

<http://www.ha.uth.gr/gr>:

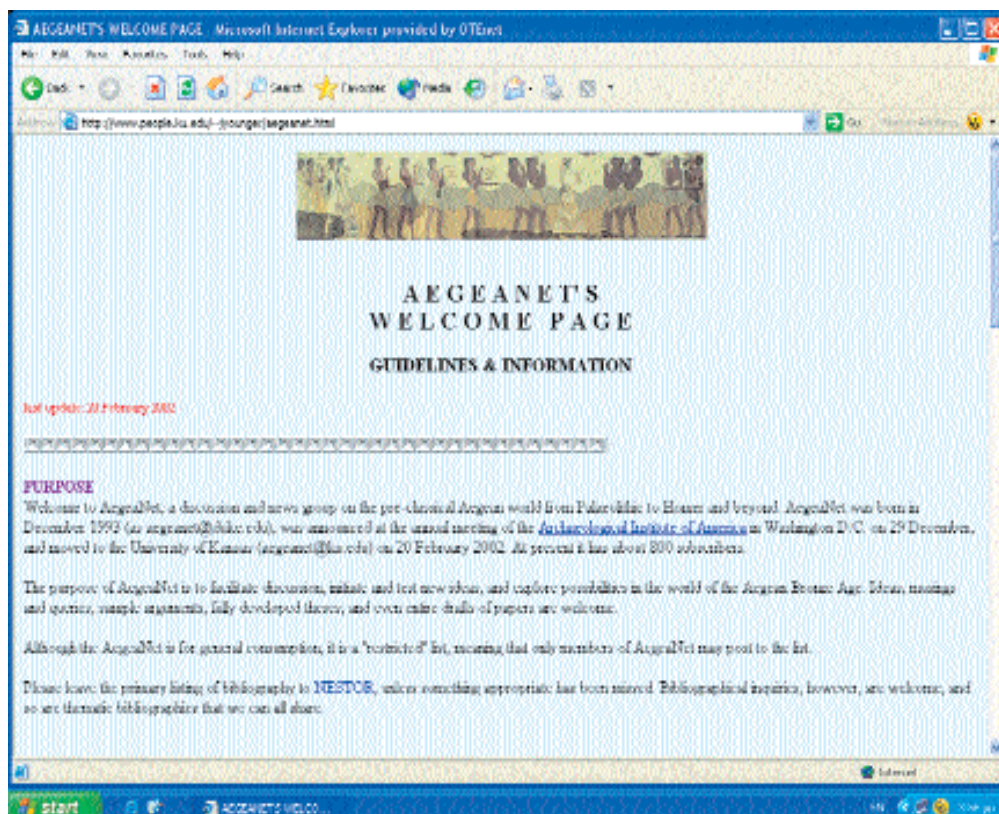
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Βόλος).

Επίσης μπορείτε να δείτε και τα:

<http://www.uop.gr>:

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (Καλαμάτα).

http://www.rhodes.aegean.gr/tms/index_gr.htm:

7. Aegeanet, το πολύ γνωστό site του John Younger. Εδώ θα βρείτε πολλές και ποικίλες πληροφορίες για την αιγαιακή αρχαιολογία.

Πανεπιστήμιο Αιγαίου – Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών.

Ηνωμένο Βασίλειο:

<http://www.bris.ac.uk/archanth>:

University of Bristol.

<http://www.classics.ox.ac.uk>:

University of Oxford.

<http://www.arch.cam.ac.uk>:

University of Cambridge.

<http://www.shef.ac.uk/archaeology>:

University of Sheffield.

<http://www.ucl.ac.uk/archaeology>:

University of London (UCL).

<http://www.arch.soton.ac.uk>:

University of Southampton.

Ηνωμένες Πολιτείες:

<http://classics.uc.edu/index.html>:

University of Cincinnati.

<http://www.columbia.edu/cu/archaeology>:

Columbia University.

<http://www.ku.edu/~kuanth>:

University of Kansas.

<http://www.utexas.edu/depts/classics>:

University of Texas at Austin.

<http://www.uic.edu/las/clas/index.html>:

Department of Classics and Medi-

terranean Studies, University of Illinois at Chicago.

<http://web.princeton.edu/sites/ArtandArchaeology>:

Princeton University – Department of Art & Archaeology.

<http://www.arthistory.upenn.edu/departmentinfoabout.htm>:

University of Pennsylvania.

<http://www.ioa.ucla.edu>: The Cotsen Institute of Archaeology (University of California, Los Angeles).

Γαλλία:

<http://www.univ-paris1.fr>:

Universit de Paris 1 (Pant on-Sorbonne).

Βέλγιο:

<http://www.fltr.ucl.ac.be/FLTR/ARKE/rke.html>:

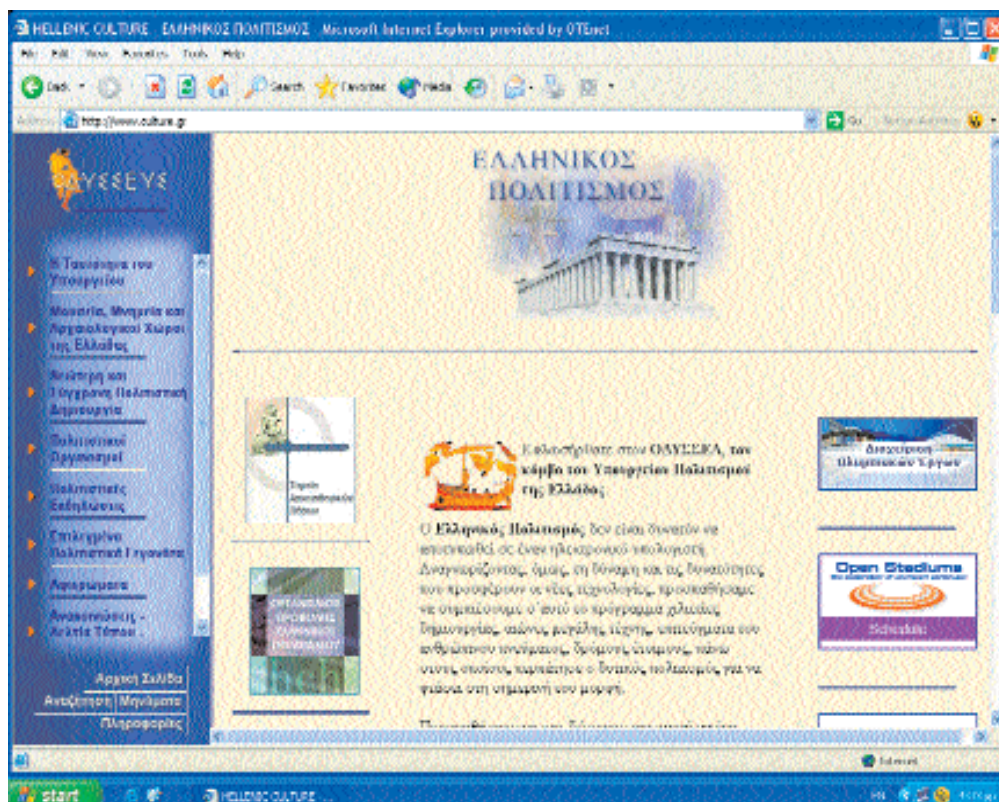
Universit Catholique de Louvain.

<http://www.ulg.ac.be/archgrec>:

Univestit de Li ge.

Γερμανία:

http://www.uni-heidelberg.de/index_e.html: Ruprecht-Karls-Universit t Heidelberg.

Καναδάς:

<http://www.chass.utoronto.ca/anthropology/arch.htm>:
University of Toronto.

ΜΟΥΣΕΙΑ ΜΕ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

<http://www.culture.gr>:
Στο site του Υπουργείου Πολιτισμού μπορείτε να βρείτε κάποιες πληροφορίες για τα περισσότερα μουσεία της Ελλάδας. Στην ιστοσελίδα <http://www.culture.gr/2/21/toc/katalog.html> μπορείτε να δείτε απευθείας τον κατάλογο των μουσείων.

<http://www.benaki.gr>:
Μουσείο Μπενάκη.
<http://www.thebritishmuseum.ac.uk>:
The British Museum (Λονδίνο).
<http://www.ashmol.ox.ac.uk/HomePage.html>:
Ashmolean Museum (Οξφόρδη).
<http://www.louvre.fr>:
Mus e du Louvre (Παρίσι).
<http://www.metmuseum.org>:
The Metropolitan Museum of Art (Νέα Υόρκη).

<http://www.smb.spk-berlin.de>:
Staatliche Museen (Βερολίνο).
<http://www.nationalmuseet.dk>:
National Museum of Denmark (Κοπεγχάγη).
<http://www.emuseum.gov eg>:
Μουσείο Καΐρου.
<http://www.getty.edu/museum>:
J. Paul Getty Museum (Λος Άντζελες).
<http://witcombe.sbc.edu/ARTHLinks.html>:
Στο site του Dr. Christopher L.C.E. Witcombe θα βρείτε έναν πλούσιο κατάλογο μουσείων από όλον τον κόσμο.

ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

<http://www.culture.gr>: Οδυσσεύς, το επίσημο site του Υπουργείου Πολιτισμού. Εδώ μπορείτε να βρείτε πληροφορίες και κάποιες φωτογραφίες για τους περισσότερους προϊστορικούς χώρους της Ελλάδας.
<http://tayproject.org>: The Archaeological Settlements of Turkey –

8. Οδυσσεύς, το site του Υπουργείου Πολιτισμού, με πολλές πληροφορίες για μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, εφορείες αρχαιοτήτων και άλλα.

TAY Project. Ένα πολύ καλό site για όλους τους αρχαιολογικούς χώρους στην Τουρκία, με πολλές φωτογραφίες και πολλά σχόλια. Για να δείτε τους χώρους κάντε κλικ στο Data base ή πηγαίετε κατευθείαν στο

<http://www.tayproject.org/veritabeng.html>. Δυστυχώς προς το παρόν έχει γίνει μόνο καταγραφή των θέσεων από την Παλαιολιθική έως την πρώιμη εποχή του Χαλκού.

<http://www.ypai.gr/atlas/default.asp>: Πολύ καλό site για ανεύρεση αρχαιολογικών χώρων στο Αιγαίο. Δείτε, επίσης, τα γενικά sites για την αιγαική αρχαιολογία (βλ. παραπάνω).

ΆΛΛΑ ΧΡΗΣΙΜΑ SITES

<http://www.tlg.uci.edu/index.html>:
Thesaurus Linguae Graecae.
<http://www.perseus.tufts.edu>: Πολύ γνωστό στους κλασικούς αρχαιολόγους. Μπορεί κανείς ωστόσο να βρει και κάποιες πληροφορίες για το προϊστορικό Αιγαίο.
<http://www.1911encyclopedia.org/index.htm>: Η ενδέκατη έκδοση της γνωστής εγκυκλοπαίδειας *Britannica* (1911), με πολλά άρθρα σχετικά με το προϊστορικό Αιγαίο.
<http://iam.classics.unc.edu/main/help/S.html>: Χρήσιμος κατάλογος με όλες σχεδόν τις συντομογραφίες των αρχαίων κλασικών συγγραφέων. Ιδανικό για τους κλασικούς φιλόλογους.
<http://lii.org>: Librarians' internet index.
http://www.bristol.ac.uk/is/information_gateway/externaldatabases/arts.html: Site με πολλές και διάφορες πληροφορίες από το Πανεπιστήμιο του Bristol.
<http://www.lib.ox.ac.uk/epb>: Early Printed Books Project (University of Oxford).
<http://www.etana.org/abzu>: Abzu, a guide to information related to the study of the Ancient Near East on the Web. Ιδανικό site για όσους

ασχολούνται με τη Μέση Ανατολή.
<http://worldlingo.com>: Για απευθείας μεταφράσεις σε διάφορες ευρωπαϊκές γλώσσες μεταξύ αυτών της ελληνικής, της αγγλικής, της γαλλικής, της γερμανικής, της ισπανικής κ.λπ.

ΑΓΟΡΕΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

Τα καλύτερα sites για αγορά βιβλίων είναι τα εξής:

<http://www.abebooks.fr> (το γαλλικό) ή [abebooks.de](http://www.abebooks.de) (το γερμανικό) για τιμές βιβλίων σε ευρώ (www.abebooks.com για τιμές σε δολάρια, και www.abebooks.co.uk για τιμές βιβλίων σε λίρες). Πρόκειται για το καλύτερο site πώλησης βιβλίων.

<http://www.antiqubook.com>: Εξίσου καλό με το abebooks.

<http://www.sfb.at> ή

<http://www.eurobuch.com/>: Αυστριακό site.

<http://www.zvab.com>: Γερμανικό site.

<http://www.chapitre.com>: Γαλλικό site.

<http://www.usedbooksearch.co.uk/books.htm>: Αγγλικό site.

<http://www.used.addall.com> (ή

<http://www.addall.com>): Αμερικανικό site.

<http://www.ilab.org>: The International League of Antiquarian Booksellers.

Ειδικά για την αιγαιακή αρχαιολογία μπορείτε να δείτε επιπλέον τα παρακάτω sites:

<http://www.astromeditations.com>: Paul Astr ms Editions.

<http://www.oxbowbooks.com/home.cfm/Location/Oxbow>: Oxbowbooks (Οξφόρδη).

<http://www.barhedges.com/publishing.asp>: British Archaeological Reports (BAR).

<http://www.ulg.ac.be/archgrec/publications.html>: Οι εκδόσεις Aegaeum.
www.deboccard.com: Editions de Boccard (Παρίσι).

<http://www.zabern.de/zabern/index.php>: Ο εκδοτικός οίκος Philipp von Zabern.

ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ

Σε περίπτωση που δεν μπορείτε να βρείτε κάτι που θέλετε σε μία από τις παραπάνω διευθύνσεις, μπορείτε απλά να πάτε σε μία από τις μηχανές αναζήτησης (search engines):

<http://www.google.com.gr>

<http://scholar.google.com>

<http://www.search.msn.co.uk>

<http://www.bodley.ox.ac.uk/oxlip/internet.htm>: Κατάλογος που περιέχει όλες

τις μηχανές αναζήτησης.

Τέλος, καλό θα ήταν να σημειωθεί ότι το διαδίκτυο είναι σαν ένας ζωντανός οργανισμός. Κάποια από τα αναφερόμενα sites μπορεί να μην υπάρχουν στους επόμενους μήνες, κάποια άλλα να αλλάξουν διεύθυνση, ενώ είναι εύλογο ότι κάποια καινούρια θα δημιουργηθούν στο μέλλον.

Το διαδίκτυο μπορεί να μας βοηθήσει σε πολλά, αρκεί να γνωρί-

ζουμε τις σωστές διευθύνσεις. Και είναι ειλικρινά κρίμα από τη στιγμή που μπορούμε να κάνουμε τη δουλειά μας πολύ πιο γρήγορα, πιο εύκολα και καλύτερα, να παραμένουμε προσκολλημένοι σε επιστημονικές μεθόδους του προηγούμενου αιώνα.

Internet and Aegean Archaeology Nektarios Karadimas

The objective of this article is to assist effectively not only graduates and students of Archaeology but everyone interested in this field in finding easily their way in the vast world of the Internet, so that every possible information on Aegean archaeology can be drawn. The article can also be most helpful to both students and scholars of Classical and Byzantine archaeology, since the Internet can supply a great number of interdisciplinary sites.

9. Η αρχική σελίδα της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής. Από το Cefael μπορείτε να ξεφυλλίσετε το *BCH*, καθώς και πολλές δημοσιεύσεις της σχολής, όπως το *Gorilla* και το *CHIC*, ενώ από το Catalogue de la bibliothé que μπορείτε να δείτε τον κατάλογο της βιβλιοθήκης.

